

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Mgr. Václavem Trajerem v právní věci **žalobkyně: Mgr. H. M.**, nar. „X“, bytem „X“, zastoupené JUDr. Čeňkem Svatošem, advokátem, sídlem T. G. Masaryka 637, 407 77 Šluknov, proti **žalované: České správě sociálního zabezpečení**, sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 30. 10. 2015, č.j. 45000/08183/15/010/FJ,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se v žalobě podané v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého zástupce domáhala zrušení rozhodnutí žalované ze dne 30. 10. 2015, č.j. 45000/08183/15/010/FJ, kterým bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení Děčín ze dne 28. 8. 2015, č.j. 45002/034725/15/130/KB (dále jen „rozhodnutí správního orgánu I. stupně“), jímž bylo rozhodnuto ve věci účasti osoby samostatně výdělečně činné na důchodovém pojištění v letech 2006, 2008 a 2010.

V žalobě uvedla, že žalobou napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném posouzení věci a neodpovídá ustanovení § 67 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu ve znění účinném do 28. 7. 2016 (dále jen „správní řád“), neboť z žalobou napadeného rozhodnutí nelze zjistit, jaká práva a povinnosti zakládá, mění nebo ruší, tedy jaké práva a povinnosti z žalobou napadeného rozhodnutí pro ni vyplývají. Žalobkyně dále podotkla, že žalobou napadené rozhodnutí není vykonatelné.

Žalobkyně se domnívá, že členství ve veřejné obchodní společnosti (dále jen „v.o.s.“) samo o sobě nezakládá účast na důchodovém pojištění osoby samostatně výdělečně činné (dále jen „OSVČ“), pokud nejsou splněny zákonné podmínky. Žalobkyně poukázala na skutečnost, že její postavení člena v.o.s. bylo od počátku nestandardní a formální, což prokázala i ve správním řízení, neboť byla studentkou střední a následně vysoké školy. Její osobní činnost nebyla ve v.o.s. požadována, a to minimálně po dobu trvání studia. Žalobkyně svá tvrzení doložila výpisem ze dne 4. 4. 2013, který prokazuje její účast na studiu. Skutečnost, že v době studia provozovala výdělečnou činnost, nebyla podle jejího názoru v průběhu správního řízení prokázána.

Žalobkyně připustila, že porušila oznamovací povinnost, nicméně se domnívá, že dodatečná náprava není možná. V této souvislosti žalobkyně doplnila, že v jiné věci jí byl rozhodnutím správního orgánu I. stupně ze dne 6. 5. 2014, č.j. 45002/019473/14/130/KB, uložen právní postih a po zahájení činnosti správního orgánu jí byl přidělen variabilní symbol. Žalobkyně proto poukázala na skutečnost, že variabilní symbol v předmětné věci jí mohl být správním orgánem přidělen již v roce 1998, neboť zápis v obchodním rejstříku je veřejně přístupný.

Žalobkyně namítala, že správní orgány vydaly žalobou napadené rozhodnutí přesto, že nebylo splněno kritérium účasti na důchodovém pojištění, a to ohlašovací povinnost. Žalobkyně dále uvedla, že správní orgán dovodil její ekonomickou aktivitu zakládající účast na důchodovém pojištění na základě oznámení Finančního úřadu Rumburk, neboť podala daňová přiznání, jejichž výše měla přesáhnout výše částek potřebných k účasti na důchodovém pojištění. Podle žalobkyně v.o.s. dosáhla zisku bez jejího přičinění, nicméně daňové přiznání nemohla učinit jinak, než daňovým přiznáním společníků v.o.s. K tomu žalobkyně doplnila, že stejným způsobem by se podávala daňové přiznání, kdyby se společník nacházel mimo území České republiky nebo z důvodu jeho nemoci. Žalobkyně se proto domnívá, že zdanění zisku v.o.s. prostřednictvím jejího daňového přiznání nedokládá splnění kritéria účasti na důchodovém pojištění, a to vzhledem k absenci výkonu výdělečné činnosti pro společnost a nezaplacením pojistného. Opačný závěr by byl podle žalobkyně v rozporu se zákonnými podmínkami účasti na důchodovém pojištění.

Žalobkyně se domnívá, že výdělečná činnost se u člena v.o.s. předpokládá, ale nelze ji nařídit ani vymáhat. Zdaněný zisk společnosti nelze podle žalobkyně automaticky ztotožnit s příjmem z výdělečné činnosti, pokud okolnosti prokazují, že spolu nesouvisí. Žalobkyně proto namítá, že žalobou napadené rozhodnutí porušuje zásadu, podle které nedokonalou právní úpravu veřejného práva nelze vykládat k tíži občana.

Žalobkyně namítá, že účast na důchodovém pojištění vzniká ze zákonem stanovených podmínek a nikoliv na základě správního rozhodnutí. Procesní postup správního orgánu vyvolává podle žalobkyně důvodnou pochybnost o zákonnosti žalobou napadeného rozhodnutí. Žalobkyně dále podotkla, že z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí nelze dovodit, zda se jedná o hlavní samostatnou výdělečnou činnost či vedlejší, což není v souladu se správním řádem.

Žalobkyně uvedla, že si byla vědoma, že nemá žádné budoucí důchodové nároky z důchodového pojištění z členství ve v.o.s. Žalobou napadené rozhodnutí, jakož i napadené rozhodnutí o účasti na důchodovém pojištění v letech 1999 - 2002, které je u Krajského soudu řešeno pod sp. zn. 42Ad 11/2015, vnesly do jejího stavu o důchodovém „nepojištění“

výraznou právní nejistotu, neboť do zahájení správního řízení z moci úřední nebylo v její účasti na důchodovém pojištění žádného sporu. Žalobkyně se domnívá, že správní řízení bylo zahájeno zpětně, a proto poukázala na zákaz retroaktivity a sní související porušení ustanovení § 2 odst. 3 správního řádu.

Závěrem žalobkyně podotkla, že pokud by soud dospěl k závěru, že její účast na důchodovém pojištění byla naplněna, pak by rozhodnutí kolidovalo s její účastí na důchodovém pojištění ode dne 1. 1. 2013, kterou má úředně potvrzenou od Okresní správy sociálního zabezpečení Děčín. Rozhodnutí o otázce účasti na důchodovém pojištění, proto žalobkyně vnímá, jako o rozhodování o otázce již jednou řešené, což je podle ustanovení § 48 odst. 2 správního řádu překážkou v řízení.

Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že rozhodnutí orgánu I. stupně je pouze deklaratorní, tedy přímo nezakládá žádnou povinnost a není ani vykonatelné. Povinnosti OSVČ jsou zakotveny přímo v zákoně č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálním zabezpečení“), a dále v zákoně č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku nezaměstnanosti, ve znění pozdější předpisů (dále jen „zákon o pojistném“). Žalobou napadeným rozhodnutím žalovaná pouze potvrdila správnost rozhodnutí správního orgánu I. stupně a blíže popsala okolnosti daného rozhodnutí. K tomu žalovaná doplnila, že Okresní správou sociálního zabezpečení Děčín bylo již dříve zjištěno, že žalobkyně zahájila svou samostatnou výdělečnou činnost dne 8. 1. 1997, tedy dnem, kdy byla zapsaná do obchodního rejstříku jako společník v.o.s. (CUSTODIA, veř. obch. spol.). Žalobkyně tak měla ze zákona povinnost oznámit do dne 10. 2. 1997 okresní správě sociálního zabezpečení, že vykonává samostatnou výdělečnou činnost, což dosud neučinila.

K námitce žalobkyně, že žalobou napadené rozhodnutí není vykonatelné, žalovaná odkázala na ustanovení § 73 odst. 1 a § 74 odst. 1 správního řádu, s tím, že žalobou napadené rozhodnutí je vykonatelné nabytím právní moci, tj. dne 16. 11. 2015. K tvrzení žalobkyně, že v průběhu správního řízení prokázala, že její postavení člena ve v.o.s. je formální, žalovaná uvedla, že jí nepřísluší posuzovat formálnost členství žalobkyně. K tomu žalovaná doplnila definici v.o.s. dle zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, účinného do 31. 12. 2013 (dále jen „obchodní zákoník“) a připomněla, že zákon předpokládá osobní účast společníků na podnikání společnosti. Dle zveřejněné společenské smlouvy se žalobkyně dohodla s druhým společníkem na společném podnikání, přičemž každý ze společníků je oprávněn za společnost samostatně jednat, zavazovat se, podepisovat se ve všech věcech souvisejících s provozováním podnikatelské činnosti a zastupovat společnost navenek. Rovněž bylo ve společenské smlouvě dohodnuto, že společníci mají právo na rovný díl ze zisku a mají povinnost uhradit stejný podíl případné ztráty. Žalovaná dále uvedla, že studium žalobkyně nemá na posouzení věci žádný vliv, neboť činnost společníka ve v.o.s. může být vykonávána souběžně se studiem.

K nemožnosti dodatečné nápravy oznamovací povinnosti žalovaná uvedla, že v zákoně je pouze stanovena lhůta, v níž má být oznamovací povinnost splněna, přičemž tato povinnost trvá i po nedodržení zákonem stanovené lhůty a není žádnou zákonnou lhůtou omezena. Žalovaná připomněla, že za nesplnění této povinnosti může být účastník uložena pokuta. K přidělenému variabilnímu symbolu žalovaná uvedla, že žalobkyně dne 1. 1. 2013 zahájila výkon samostatné výdělečné činnosti (provozování fotovoltaické elektrárny a dodávání

vyrobené elektrické energie do distribuční sítě), přičemž svou oznamovací povinnost splnila až dne 22. 4. 2014, tedy po uplynutí čtrnácti měsíců ode dne, kdy měla svou povinnost splnit, za což jí byla uložena pokuta. Žalovaná poukázala na skutečnost, že oznamovací povinnost žalobkyni v předmětném řízení stále trvá, a skutečnost, že žalovaná si mohla z veřejného rejstříku zjistit informace o výkonu samostatné výdělečné činnosti žalobkyně ve v.o.s. na její povinnosti nic nemění. Žalobkyně dále poukázala na skutečnost, že žalobkyně zaměňuje pojmy výkon samostatné výdělečné činnosti s pojmem účasti na důchodovém pojištění. Žalovaná proto ve svém vyjádření vylíčila rozdíl mezi těmito dvěma pojmy. K ekonomické aktivitě žalobkyně ve v.o.s. žalovaná uvedla, že v.o.s. je osobní společnost, u které se ekonomická aktivita nesleduje a pro účely sociálního pojištění stačí osobní účast v dané společnosti.

Žalovaná dále uvedla, že k vydání rozhodnutí o vzniku a zániku účasti žalobkyně na důchodovém pojištění na základě rozhodnutí správního orgánu přistoupila až poté, kdy i přes zaslané výzvy si žalobkyně nesplnila základní povinnost v oblasti sociálního zabezpečení, tedy neoznámila výkon samostatné výdělečné činnosti z titulu společníka v.o.s. K části šesté zákona o sociálním zabezpečení, na kterou v žalobě odkázala žalobkyně, žalovaná doplnila, že tato se týká řízení ve věci dávek důchodového pojištění, nikoliv vzniku a zániku účasti na důchodovém pojištění. K námitce žalobkyně ohledně nemožnosti přezkoumání rozsahu zákonných podmínek k účasti na důchodovém pojištění vzhledem k absenci odůvodnění, zda se jedná o hlavní nebo vedlejší samostatně výdělečnou činnost, žalovaná uvedla, že v žalobou napadeném rozhodnutí jsou uvedeny podmínky účasti na důchodovém pojištění jak při výkonu hlavní samostatně výdělečné činnosti, tak při výkonu vedlejší samostatně výdělečné činnosti, neboť žalovaná předpokládala, že mohla vykonávat jak hlavní, tak vedlejší samostatnou výdělečnou činnost. V této souvislosti žalovaná připomněla, že o vzniku účasti žalobkyně na důchodovém pojištění v letech 2006, 2008 a 2010 bylo rozhodnuto na základě daňových přiznání žalobkyně, v nichž přiznala příjmy z podnikání ve výších, které přesáhly rozhodné výše částek, zakládají povinnou účast na důchodovém pojištění z titulu OSVČ v těchto letech. K tomu žalovaná doplnila, že oznámení důvodu pro výkon vedlejší samostatně výdělečné činnosti je dobrovolný úkon OSVČ, který musí být příslušné okresní správě sociálního zabezpečení oznámen nejpozději na Přehledu o příjmech a výdajích podaném dle ustanovení § 15 odst. 1 zákona o pojistném. Přehledy za dané období však nebyly žalobkyní předloženy.

Námitku žalobkyně ohledně vnesení právní nejistoty žalobkyně do stavu důchodového „nepojištění“ považuje žalovaná za nedůvodnou, neboť žalovaná i správní orgán I. stupně postupovaly zcela v souladu se zákonem, zjistily všechny rozhodné okolnosti, vyhodnotily podklady a správní orgán prvního stupně navíc žalobkyni vyzval ke splnění povinností v oblasti sociálního zabezpečení, na které žalobkyně nereagovala, a za těchto okolností bylo se žalobkyní zahájeno správní řízení ve věci vzniku a zániku účasti žalobkyně na důchodovém pojištění.

K preferování veřejného zájmu na úkor okolností daného případu žalovaná uvedla, že z dostupných podkladů není pochyb o tom, že žalobkyně jako společník v.o.s. ode dne 8. 1. 1997 vykonávala samostatnou výdělečnou činnost a tím jí vznikly povinnosti vůči příslušné okresní správě sociálního zabezpečení. K tomu žalovaná doplnila, že v žádném ohledu neshledává případ žalobkyně za výjimečný. Po vydání žalobou napadeného rozhodnutí, v němž je v uvedeném období rozhodnuto o účasti žalobkyně na důchodovém

pojištění ze zákona, bude (případně byla) žalobkyně vyzvána k doložení přehledů o příjmech a výdajích za příslušné kalendářní roky.

K námitce žalobkyně ohledně překážky věci pravomocně rozhodnuté žalovaná uvedla, že žalobkyně se z důvodu provozování fotovoltaické elektrárny a dodávání vyrobené elektrické energie do distribuční sítě přihlásila na okresní správě sociálního zabezpečení a je účastna na důchodovém pojištění od 1. 1. 2013. Žalovaná však rozhodovala o letech 2006, 2008 a 2010 a v předchozím řízení o letech 1998 – 2002. Námitku žalobkyně proto považuje za neopodstatněnou, neboť bylo rozhodováno o účasti na důchodovém pojištění v jiném časovém období, přičemž účast na důchodovém pojištění OSVČ se posuzuje jednotlivě za každý kalendářní rok zvlášť. Závěrem žalovaná uvedla, že považuje žalobu za nedůvodnou a navrhuje její zamítnutí.

V replice žalobkyně uvádí, že vydání deklaratorního správního rozhodnutí předpokládá naplnění všech podmínek stanovených zákonem pro účast na důchodovém pojištění. Z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí vyplývá, že některé podmínky správní orgán vůbec nehodnotil. Vzhledem k účinkům žalobou napadeného rozhodnutí, které působí ex tunc, je účast na důchodovém pojištění žalobkyně deklarovaná v žalobou napadeném rozhodnutí v rozporu s právním řádem pro nesplnění všech zákonných podmínek.

O žalobě soud rozhodl v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, (dále jen „s.ř.s.“) bez jednání, neboť žalobkyně i žalovaná s tímto postupem výslovně souhlasily.

Napadené rozhodnutí soud přezkoumával podle části třetí dílu prvního hlavy druhé s.ř.s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanoveních § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle ustanovení § 72 odst. 1 věty první s.ř.s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle ustanovení § 76 odst. 2 s.ř.s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

Po přezkoumání skutkového a právního stavu v následném řízení ve věci dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.

Z obsahu správního spisu soud zjistil, že na základě telefonického hovoru mezi Okresní správou sociálního zabezpečení a Finančním úřadem Rumburk učiněného dne 1. 7. 2014 k upřesnění údajů za zdaňovací období roku 2013 a předchozí u žalobkyně, která oznámila na Okresní správě sociálního zabezpečení Děčín dne 22. 4. 2014 zahájení činnosti ode dne 1. 1. 2013, bylo zjištěno, že žalobkyně je na finančním úřadě evidovaná jako člen v.o.s. od roku 1997 a od roku 2013 jako osoba samostatně výdělečně činná. Finanční úřad následně zaslal správnímu orgánu I. stupně oznámení údajů na základě vyměřovacího řízení, v němž byly zjištěny příjmy a výdaje žalobkyně. Konkrétně za zdaňovací období roku 2006 příjmy ve výši 129.734,- Kč, roku 2008 příjmy ve výši 71.757,- Kč a roku 2010 příjmy ve výši 65.956,- Kč. Dne 29. 7. 2015 správní orgán I. stupně vydal oznámení o zahájení

správního řízení ve věci vzniku a zániku účasti na důchodovém pojištění OSVČ, žalobkyně, v období od 1. 1. 2006 do 31. 12. 2006, od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2008 a od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2010, tj. za dobu výkonu samostatné výdělečné činnosti z činnosti společníka v.o.s., podle ustanovení § 10 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen "zákon o důchodovém pojištění"). Z usnesení – záznam ze dne 4. 8. 2015, č.j. 45002/130/15/KB/799 byla řízení ve věci vzniku a zániku účasti na důchodovém pojištění v období od 1. 1. 2006 do 31. 12. 2006, od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2008 a od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2010 spojena. Podáním ze dne 9. 8. 2015 žalobkyně sdělila, že se zahájením správního řízení nesouhlasí, neboť v uvedených obdobích samostatně výdělečnou činnost nevykonávala, společnost o její účast nestála a obchodní výsledky byly dosaženy bez jejího přičinění. Žádný nárok na příjmy z podnikání od v.o.s. jí nevznikl, a jelikož neměla žádné vlastní příjmy z činnosti hlavní, ani vedlejší, nevznikla jí povinnost předkládat přehledy. K účasti na důchodovém pojištění se nepřihlásila, neboť nesplňovala zákonné podmínky. Dále uvedla, že si je vědoma, že nemá žádné nároky vyplývající z důchodového pojištění v uvedeném období. Správní orgán I. stupně vydal dne 28. 8. 2015, pod č.j. 45002/034725/15/130/KB, sp. zn. OSVČ/PP/2/15, rozhodnutí o tom, že žalobkyně je od 1. 1. 2006 do 31. 12. 2006, od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2008 a od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2010 účastna na důchodovém pojištění jako osoba samostatně výdělečně činná. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně osobně dne 24. 9. 2015 odvolání (označené jako námitky), v němž uvedla, že nesplňuje podmínku stanovenou v ustanovení § 9 odst. 3 písm. c) zákona o důchodovém pojištění. Z kopie úplného výpisu z obchodního rejstříku o obchodní firmě CUSTODIA, veř. obch. spol., bylo zjištěno, že H. S., nar. „X“ byla zapsaná jako společník v.o.s. dne 8. 1. 1997, pod tímto jménem byla dne 12. 7. 2006 vymazaná a opětovně zapsaná jako Mgr. H. M., nar. „X“. Z kopie společenské smlouvy o založení v.o.s. účastnicí paní H. S., nar. „X“ a žalobkyní, tehdy ještě jako slečnou H. S., nar. „X“, bylo včetně dodatků č. 3, č. 4 a č. 5 k doplnění společenské smlouvy zjištěno, že účastnice se dohodly na společném podnikání, jehož předmětem je realitní činnost, správa a údržba nemovitostí a služby v oblasti administrativní správy, služby organizačně hospodářské povahy u fyzických a právnických osob a dodatkem č. 5 doplněný předmět provádění veřejných dražeb. Společnost byla založena na dobu neurčitou s tím, že společníci mají právo na stejný podíl na zisku, rovněž mají povinnost uhradit stejný podíl v případě ztráty a za závazky ručí společníci společně a nerozdílně. Žalovaná podanému odvolání nevyhověla a vydala žalobou napadené rozhodnutí.

Mezi stranami je sporné, zda žalobkyni vznikla účast jako osoby samostatně výdělečně činné na důchodovém pojištění v letech 2006, 2008 a 2010 tím, že se dne 8. 1. 1997 stala společníkem v.o.s.

Podle ustanovení § 9 odst. 3 písm. c) zákona o důchodovém pojištění se výkonem samostatné výdělečné činnosti podle odstavce 2 písm. a) rozumí činnost společníka veřejné obchodní společnosti nebo komplementáře komanditní společnosti vykonávaná pro tuto společnost.

Podle ustanovení § 10 odst. 5 zákona o důchodovém pojištění vzniká účast osoby samostatně výdělečně činné na pojištění dnem 1. ledna kalendářního roku, ve kterém byly splněny podmínky uvedené v odstavcích 1 až 3 nebo za který se přihlásila k účasti na pojištění podle odstavce 4, anebo prvním dnem kalendářního měsíce, v jehož průběhu se z vedlejší samostatné výdělečné činnosti, která nezakládá účast na pojištění, stala hlavní samostatná výdělečná činnost, nejdříve však dnem, v němž začala vykonávat (znovu vykonávat)

samostatnou výdělečnou činnost; účast na pojištění nemůže přitom vzniknout přede dnem, od kterého je oprávněna samostatnou výdělečnou činnost vykonávat. Dle odst. 6 účast osoby samostatně výdělečně činné na pojištění zaniká dnem 31. prosince kalendářního roku, ve kterém byly splněny podmínky uvedené v odstavcích 1 až 3 nebo za který se přihlásila k účasti na pojištění podle odstavce 4, anebo posledním dnem kalendářního měsíce, v jehož průběhu se z hlavní samostatné výdělečné činnosti stala vedlejší samostatná výdělečná činnost, která nezakládá účast na pojištění. Účast na pojištění osoby samostatně výdělečně činné však zaniká nejpozději dnem,

a) kterým osoba samostatně výdělečně činná ukončila samostatnou výdělečnou činnost. Za ukončení samostatné výdělečné činnosti se považuje vždy přerušení této činnosti, a to ode dne přerušení této činnosti, pokud po měsíci, v němž došlo k tomuto přerušení, trvalo toto přerušení aspoň šest kalendářních měsíců po sobě jdoucích; to neplatí, byla-li samostatná výdělečná činnost přerušena z důvodů uvedených v odstavci 3 větě první,

b) kterým zaniklo osobě samostatně výdělečně činné oprávnění vykonávat samostatnou výdělečnou činnost,

c) od kterého byl osobě samostatně výdělečně činné pozastaven výkon její činnosti.

Podle ustanovení § 76 odst. 1 obchodního zákoníku je veřejnou obchodní společností společnost, ve které alespoň dvě osoby podnikají pod společnou firmou a ručí za závazky společnosti společně a nerozdílně celým svým majetkem.

Podle ustanovení § 79 odst. 1 věty první obchodního zákoníku se práva a povinnosti společníků řídí společenskou smlouvou.

Podle ustanovení § 7 odst. 1 písm. d) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (dále jen „zákon o daních z příjmů“) je příjmem ze samostatné činnosti, pokud nepatří do příjmů uvedených v § 6, podíl společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti na zisku.

Podle ustanovení § 48 odst. 1 písm. a) zákona o sociálním zabezpečení je osoba samostatně výdělečně činná povinna oznámit příslušné okresní správě sociálního zabezpečení den zahájení (opětovného zahájení) samostatné výdělečné činnosti nebo spolupráce při výkonu samostatné výdělečné činnosti (dále jen "samostatná výdělečná činnost") s uvedením dne, od kterého je oprávněna tuto činnost vykonávat; osoba samostatně výdělečně činná, která spolupracuje při výkonu samostatné výdělečné činnosti, je současně povinna oznámit též jméno a příjmení, trvalý pobyt a rodné číslo osoby samostatně výdělečně činné, s níž spolupracuje.

Než soud přistoupil k meritornímu posouzení věci, musel se nejprve vypořádat s námitkou žalobkyně ohledně neodstranitelné podmínky řízení, tj. překážkou věci pravomocně rozhodnuté. Žalobkyně namítala, že její účast na důchodovém pojištění je ode dne 1. 1. 2013 úředně potvrzená od Okresní správy sociálního zabezpečení Děčín, a proto otázku účasti na důchodovém pojištění, které řeší žalobou napadené rozhodnutí, vnímá, jako rozhodnutí o otázce již jednou řešené. K tomu soud uvádí, že žalobkyně se dne 22. 4. 2014 přihlásila na příslušné okresní správě sociálního zabezpečení k účasti na důchodovém pojištění. Její přihláška byla odůvodněna provozováním fotovoltaické elektrárny a dodáváním vyrobené elektrické energie do distribuční sítě. Tuto činnost začala žalobkyně provozovat od 1. 1. 2013. Žalobkyně ani žalovaná nerozporují, že od 1. 1. 2013 byla žalobkyně účastníkem na důchodovém pojištění z důvodu provozování fotovoltaické

elektrárny a dodávání vyrobené elektrické energie do distribuční sítě, nicméně žalobou napadené rozhodnutí řeší vznik její účasti na důchodovém pojištění od 1. 1. 2006 do 31. 12. 2006, od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2008 a od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2010, tedy za jiná rozhodná období. Rozhodnutí o účasti na důchodovém pojištění samo o sobě není překážkou věci pravomocně rozhodnuté. Rozhodné je období vzniku a zániku účasti na důchodovém pojištění. Pokud je tedy žalobkyně účastníkem na důchodovém pojištění od 1. 1. 2013, avšak žalobou napadené rozhodnutí řeší její účast na důchodovém pojištění za jiné období (roky 2006, 2008 a 2010), nelze z toho usuzovat překážku věci pravomocně rozhodnuté, neboť žalobou napadené rozhodnutí neřeší účast žalobkyně na důchodovém pojištění od roku 2013. Je nepochybné, že žalobou napadené rozhodnutí řeší otázku účasti žalobkyně na důchodovém pojištění za odlišné období, než za jaké je žalobkyně na základě splnění své oznamovací povinnosti účastníkem důchodového pojištění, a proto soud vyhodnotil její námitku jako nedůvodnou.

Dále se soud zabýval námitkou, jež má dle žalobkyně spočívat zejména v nesprávném posouzení věci a nemožnosti přezkoumat rozsah, ani dobu splnění zákonných podmínek účasti na důchodovém pojištění. Jak vyplynulo z předloženého správního spisu a napadeného rozhodnutí, žalovaná v rámci své úvahy vycházela zejména z informací poskytnutých Finančním úřadem Rumburk a veřejně dostupných informací z obchodního rejstříku, zejména z úplného výpisu společnosti CUSTODIA, veř. obch. spol. a společenské smlouvy této v.o.s. včetně jejích dodatků. Z uvedených listin je zřejmé, že žalobkyně byla na finančním úřadě evidovaná jako člen v.o.s. od roku 1997, přičemž na základě vyměřovacího řízení byly zjištěny příjmy žalobkyně za zdaňovací období roku 2006 ve výši 129.734,- Kč, roku 2008 ve výši 71.757,- Kč a roku 2010 ve výši 65.956,- Kč.

Podle závěru mimosoudního rozhodnutí veřejné ochránkyně práv, Mgr. Anny Šabatové, ze dne 19. 11. 2015, sp. zn. 5433/2015/VOP/DŘ: „*Nesplnění oznamovací povinnosti vůči příslušné okresní správě sociálního zabezpečení od 1. ledna 2004 nepřekáží tomu, aby osobě samostatně výdělečně činné vznikla účast na důchodovém pojištění ze zákona. Rozhodný je skutečný výkon samostatné výdělečné činnosti například v podobě provozování živnosti na základě platného živnostenského listu.*“ V žalobou napadeném rozhodnutí se žalovaná zabývala jednotlivými předpoklady vzniku a zániku účasti na důchodovém pojištění, jakož i výkonem samostatné výdělečné činnosti a činností společníků ve v.o.s., kdy dospěla k závěru, že žalobkyně uvedené podmínky pro účast na důchodovém pojištění splňuje.

Konkrétně k námitce žalobkyně ohledně nemožnosti přezkoumat rozsah, ani dobu splnění zákonných podmínek účasti na důchodovém pojištění pro absenci rozlišení výkonu hlavní nebo vedlejší samostatné výdělečné činnosti, soud vycházel z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2012, č.j. 4 Ads 38/2011 – 52, které je dostupné na www.nssoud.cz, v němž je uvedeno, že: „*Osoba samostatně výdělečně činná se považuje za osobu s hlavní samostatnou výdělečnou činností, dokud kvalifikovaným způsobem neoznámí skutečnosti a údaje, způsobilé posoudit samostatnou výdělečnou činnost jako samostatnou výdělečnou činnost vedlejší.*“ Vzhledem ke skutečnosti, že žalobkyně svou oznamovací povinnost nesplnila, je nutné na její samostatnou výdělečnou činnost pohlížet jako na hlavní samostatnou výdělečnou činnost. Nicméně i přes výše uvedené nelze přehlédnout skutečnost, že se žalovaná v žalobou napadeném rozhodnutí zabývala jak možnostmi výkonu hlavní samostatné výdělečné činnosti žalobkyně, tak vedlejší. Vedlejší

činností se totiž podle ustanovení § 9 odst. 6 písm. d) zákona o důchodovém pojištění považuje výdělečná činnost, pokud osoba samostatně výdělečně činná v kalendářním roce byla nezaopatřeným dítětem podle ustanovení § 20 odst. 4 písm. a) zákona o důchodovém pojištění. Dle ustanovení § 10 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění je osoba samostatně výdělečně činná účastna na pojištění i v případě, že vykonávala vedlejší činnost, pokud dosáhla rozhodného příjmu a rozhodná částka činí 2,4 násobek částky, která se stanoví jako součin všeobecného vyměřovacího základu (§ 17 odst. 2) za kalendářní rok, který o dva roky předchází kalendářnímu roku. V roce 2006 činila podle nařízení vlády č. 414/2005 Sb. výše všeobecného vyměřovacího základu částku 17.882,- Kč a výše přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu 1,0532. Výše rozhodné částky tak pro rok 2006 činila 45.200,- Kč ($2,4 \times 17.882 \times 1,0532$). Žalobkyně přiznala v daňovém přiznání příjem za rok 2006 ve výši 129.734,- Kč. V roce 2008 činila podle nařízení vlády č. 257/2007 Sb. výše všeobecného vyměřovacího základu částku 20.050,- Kč a výše přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu 1,0753. Výše rozhodné částky tak pro rok 2008 činila 56.508,- Kč ($2,4 \times 20.050 \times 1,0753$). Žalobkyně přiznala v daňovém přiznání příjem za rok 2008 ve výši 71.757,- Kč. V roce 2010 činila podle nařízení vlády č. 339/2009 Sb. výše všeobecného vyměřovacího základu částku 23.280,- Kč a výše přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu 1,0184. Výše rozhodné částky tak pro rok 2010 činila 56.901,- Kč ($2,4 \times 23.280 \times 1,0184$). Žalobkyně přiznala v daňovém přiznání příjem za rok 2010 ve výši 65.956,- Kč. Ze správního spisu, nařízení vlády a ustanovení § 10 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění je patrné, že žalobkyně rozhodných příjmů v letech 2006, 2008 a 2010 dosáhla. Proto přestože v uvedených obdobích byla žalobkyně nezaopatřeným dítětem ve smyslu § 20 odst. 4 písm. a) zákona o důchodovém pojištění z důvodu studia na vysoké škole, byla v souladu s § 10 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění účastna na důchodovém pojištění. K tomuto závěru dospěla žalovaná a soud se s ním plně ztotožnil.

Soud proto hodnotí zjištěný skutkový stav za dostatečný a z uvedeného důvodu považuje žalobkyní vznesené námitky za nedůvodné.

K námitce žalobkyně ohledně prokázání jejího nestandardního postavení ve v.o.s. potvrzením ze školy a s tím související námitce její dovozené ekonomické aktivity ve v.o.s., soud uvádí, že podle právního řádu České republiky vykonává společník v.o.s. samostatnou výdělečnou činnost, přičemž práva a povinnosti společníka v.o.s. upravuje společenská smlouva. Společenská smlouva společnosti CUSTODIA, veř. obch. spol. výslovně stanovuje, že paní H. S., nar. „X“ a žalobkyně se dohodly na společném podnikání. Společnost byla založena na dobu neurčitou s tím, že společníci mají právo na stejný podíl na zisku, rovněž mají povinnost uhradit stejný podíl v případě ztráty a za závazky ručí společníci společně a nerozdílně. K tomu soud dále doplňuje, že studium na vysoké škole samo o sobě nezakládá překážku výkonu samostatné výdělečné činnosti jako společníka v.o.s. Naopak. Soud je tak přesvědčen, že studium na vysoké škole samo o sobě nemůže zamezit řádnému výkonu práv a povinností společníka v.o.s.

Žalobkyně sama svým podpisem společenské smlouvy stvrdila, že se bude na společném podnikání v.o.s. podílet. Žalobkyni byl vyplácen podíl na zisku. Sama žalobkyně podala k vyplaceným částkám daňová přiznání. Soudu přijde nepravděpodobné, že by žalobkyně v daňovém řízení přiznávala podíl ze zisku, tedy využívala svého práva na stejný podíl na zisku, jak je mezi společníky domluveno ve společenské smlouvě,

a v případě ztráty by se nijak nepodílela na jejím uhrazení s totožným odůvodněním, tj. že její postavení ve společnosti je nestandardní a čistě formální. Skutečnost, že žalobkyně jménem společnosti nejednala, případně nepodepisovala jménem společnosti žádné smlouvy, neznamená, že by nebyla jejím společníkem. Pokud žalobkyně nechtěla být nadále společníkem ve v.o.s. mohla využít institutu vystoupení ze společnosti na základě změny společenské smlouvy, čímž by došlo k jejímu vymazání z obchodního rejstříku. K tomu soud doplňuje, že jednání za v.o.s. je pouze právo společníků, nikoliv jejich povinnost. Nicméně za situace, že je někdo společníkem v.o.s., tak zákon předpokládá, že má zájem na prosperování společnosti, a za tímto účelem podniká patřičné kroky. Opačný závěr by byl v rozporu s účelem založení v.o.s. Vzhledem k výše uvedenému soud dospěl k závěru, že uvedené námitky žalobkyně jsou nedůvodné.

K námitce žalobkyně, že splnění oznamovací povinnosti po zákonem stanovené lhůtě není možné, soud uvádí, že zákon ukládá lhůtu ke splnění oznamovací povinnosti zakládající účast na důchodovém pojištění. Splnění oznamovací povinnosti v zákonem stanovené lhůtě znamená, že účastník důchodového pojištění nebude za splnění své povinnosti nijak sankcionován. Zákon však neukládá žádnou lhůtu k dodatečnému splnění oznamovací povinnosti po zákonem stanovené lhůtě. Tuto skutečnost si žalobkyně sama již ověřila, neboť svou oznamovací povinnost k účasti na důchodovém pojištění z důvodu provozování fotovoltaické elektrárny a dodávání vyrobené elektrické energie do distribuční sítě, také nesplnila v zákonem stanovené lhůtě, neboť tuto činnost začala žalobkyně provozovat od 1. 1. 2013, přičemž svou oznamovací povinnost splnila až po čtrnácti měsících od uplynutí zákonné lhůty k oznámení, tj. dne 22. 4. 2014, za což jí byla uložena pokuta. Výše uvedené žalobkyně v podané žalobě potvrdila. Žalobkyně tak na jedné straně tvrdila, že není možné splnit oznamovací povinnost po zákonem stanovené lhůtě, což považovala za mezeru v zákoně, a přitom sama v navazujícím řízení nesplnila svou oznamovací povinnost včas, tedy ji splnila až po zákonem stanovené lhůtě, za což jí byla uložena pokuta a vydáno potvrzení o její účasti na důchodovém pojištění od 1. 1. 2013. Sama žalobkyně potvrdila, že splnění oznamovací povinnosti po zákonem stanovené lhůtě je možné, a proto soud vyhodnotil její námitku jako nedůvodnou.

K námitce žalobkyně, že správní řízení zahájené z úřední povinnosti vneslo do jejího stavu důchodového „nepojištění“ právní nejistotu z důvodu retroaktivity, soud uvádí, že retroaktivita je zpětná účinnost či působnost právního předpisu. Právní předpis tedy působí i zpětně do doby před svou platností. Obecně je tato pravá retroaktivita pokládána za nepřípustnou legislativní techniku, neboť je v rozporu s požadavkem legitimního očekávání a právní jistoty. Z uvedené definice pojmu retroaktivita je zřejmé, že se jedná o případ, kdy na právní skutečnosti, které se staly v minulosti, použije pozdější právní předpis, což není případ žalobkyně. Soud nevylučuje možnost, že by se na případ žalobkyně vztahovala případně tzv. nepravá retroaktivita, která je důsledkem změn v právním řádu a která souvisí s ochranou nabytých práv a s problematikou zásahů do těchto práv. Nejde však o zpětnou časovou působnost v pravém slova smyslu, a jako taková je v právním řádu přípustná. K tomu soud podotýká, že účast žalobkyně na důchodovém pojištění je řešena zákony z devadesátých let (zákon o důchodovém pojištění je z roku 1995, zákon o sociálním zabezpečení je z roku 1991, zákon o pojistném je z roku 1992), a to ve znění účinných v rozhodných obdobích. Dále je třeba zdůraznit deklaratorní charakter prvostupňového rozhodnutí, kterým není rozhodováno o právech a povinnostech, nýbrž kterým se subjektivní práva pouze prohlašují.

Prvostupňovým rozhodnutím nebyly žalobkyni ukládány žádné povinnosti, nýbrž byla pouze vyslovena její účast na důchodovém pojištění. Soud z uvedených důvodů považuje námitku žalobkyně za nedůvodnou.

K námitce žalobkyně, že žalobou napadené rozhodnutí není vykonatelné, soud konstatuje, že vykonatelnost je procesní institut, vlastnost soudního nebo správního rozhodnutí spočívající v jeho vynutitelnosti, především státní mocí, pokud nebude splněno dobrovolně. Vykonatelnost se většinou pojí s právem určitého plnění. Nicméně žalobou napadené rozhodnutí je rozhodnutí statusové, neboť rozhoduje o právním postavení žalobkyně. Z toho je zřejmé, že se jedná o rozhodnutí deklaratorní, a tedy o akt, který prohlašuje subjektivní práva a povinnosti, má procesní důsledky a působí ex tunc. Nicméně i na tomto rozhodnutí lze podle ustanovení § 74 odst. 1 správního řádu vyznačit doložku vykonatelnosti, přičemž rozhodnutí bude vykonatelné stejným dnem, kterým nabude právní moci. Žalobou napadené rozhodnutí tak je vykonatelné, a proto soud vyhodnotil námitku žalobkyně jako nedůvodnou.

K námitce žalobkyně, že žalobou napadené rozhodnutí je nezákonné a preferuje veřejný zájem na úkor okolností daného případu, soud uvádí, že z veřejně dostupných podkladů je zřejmé, že žalobkyně ode dne 8. 1. 1997 vykonávala samostatnou výdělečnou činnost jako společník v.o.s., čímž jí vznikla povinnost oznámit svou účast na důchodovém pojištění příslušné správě sociálního zabezpečení. Žalovaná tak zahájením správního řízení z úřední činnosti pouze dodržela platné zákony České republiky. V daném případě soud neshledal rozpor napadeného rozhodnutí s právním pořádkem České republiky, případně mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, a proto dospěl k závěru, že správní orgán I. stupně i žalovaná postupovaly v souladu s právními předpisy České republiky, nepřekročily svou pravomoc, dbaly o dodržení zásady individuálního posouzení věci a legitimního očekávání, daly jí prostor k dodatečnému splnění oznamovací povinnosti a v rozhodnutí rozvedly úvahy, kterými se řídily. Soud proto uzavírá, že žádné z žalobních tvrzení o pochybení žalované neshledal důvodným. Soud má za to, že skutkový stav lze mít za dostatečně zjištěný a odpovídající okolnostem daného případu ve smyslu ustanovení § 67 odst. 1 správního řádu. Vzhledem ke všem uvedeným skutečnostem soud námitky žalobkyně shledal nedůvodnými.

S ohledem na vše, co bylo uvedeno shora, proto soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Současně soud podle ustanovení § 60 odst. 1 a 2 s.ř.s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, když žalobce nebyl ve věci úspěšný a nadto se náhrady nákladů řízení výslovně vzdal při jednání a žalované náhrada nákladů řízení nepřísluší.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ústí nad Labem dne 5. září 2017

Mgr. Václav Trajer v. r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
G. Z.